

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petitsor egyszeri hirdetésre
 15 f. Közlemények sora 40 f.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::**

A drágaságról.

Az élelmiszerek árának rendkívüli emelkedése a háborús események egyik legszomorúbb és legfájdalmasabban érezhető következménye. Az árak napról-napra emelkednek és természetesen a tömegélelmezési cikkek azok, amelyeknek ára leginkább kívánczik a magasba. Hogy mi ennek az oka és hogy az élelmezés helyes szervezésével el lehetett volna kerülni ezt a csapást, azt most nem szándékom fejtegetni.

Van a nagy drágaságnak, amely oly nyomasztóan ránehezedik az ország népére, sok keserves és káros következménye mellett, valami csekély kis haszna is. Az emberek kezdenek *gondolkodni* a nagy gazdasági politikáról. Gondolkoznak, hogy tulajdonképpen mi is a drágaságnak a kútforrása, mi az oka annak, hogy nálunk Magyarországon drágább és nehezebb a megélhetés, mint akár Németországban, akár Ausztriában. A nagyközönség, amelynek a gazdasági politikára vonatkozó általános fogalmai egy pár jelszóban zsugorodnak össze, kezd rájönni, hogy vele tulajdonképpen a bolondját járatták. A nagy gazdaságpolitikai küzdelmekben, amelye-

ket az agrár védővámok harcosai az ipari és kereskedelmi érdekkörökkel vívtak és vívnak, mindegyik fél az ő támogatására appellált, de soha nem kereste az ő érdekeinek védelmét, hanem mindig a maga hasznát. És akár az agráriusok, akár a merkantilisták viszik diadalra egy-egy kérdésben a zászlójukat, a vesztes majdnem mindig a fogyasztóközönség.

Mi fogyasztók vagyunk a *«Prügelknabe»*, akin hol az agrárius, hol a merkantilis érdekek képviselői, hol mind a ketten vernek végig a drágaság ostorával.

A nagy fogyasztóközönség — amit időnként úgy is hívnak, hogy *«közvélemény»* — kezdi belátni, hogy a termelők és a fogyasztók érdekeit nem lehet összeegyeztetni, mert hisz azok minél drágábban akarják terményeiket értékesíteni, mi pedig azt akarjuk, hogy minél olcsóbban jussunk azokhoz a cikkekhez. Nekünk fogyasztóknak csak egy célunk lehet: *védelmet keresni a drágaság ellen*. Ennek a védelemnek eszközeit magunknak kell előteremteni, hasztalan keressük azokat akár a gazdánál, akár a nagyiparnál vagy kereskedelemnél, nem fogjuk és nem lehet azt náluk megtalálni. Ezért volt céltalan és meddő az a sok drága-

sági ankét is, amely abban merült ki, amiben eddig a drágaság elleni egész akció szenvedett: a különböző termelési ágak egymásra és aztán külön-külön a kormányra akarják tolni a viszonyok elfajulásáért a felelősséget. Pedig ez a nagy igyekezet az ódium áthárítására egész céltalan és meddő munka. *A felelősség a különböző termelési ágakat, a kormányt, a közvetlő kereskedelmet és a publikumot közösen terheli*. Nem fontos, hogy ki vállalja a háborús közlélezés bajaiért a felelősséget, nem rekriminálni kell, hanem a jövőbe nézni és arról gondoskodni, hogy az elmúlt idők bajaitól legalább a jövőben meg legyünk óva.

Olcsóbbá kell tenni az ország népe számára a megélhetést és a legfontosabb fogyasztási cikkek árát. Ez a főcél, amelynek minden más érdeket alá kell rendelni. Ez legyen a gazdaságpolitikai jelszó és ne az önálló vámterület vagy közös vámterület. Ha az önálló vámterület olcsóbbá tudná tenni részünkre a megélhetést, akkor azért kell küzdenünk. De akkor is csak mellékes célként, mert a nagyközönség szempontjából a főcél a drágaság elleni küzdelem és a legfontosabb cikkek olcsóbbá tétele. Ha az

TÁRCA.

Bekövetkezett.

Irta Urbán István tábori lelkész.

Kitárta karjait a százkarú polip, de nem ölelésre, hanem, hogy megnyomorítson, pozdorjává törjön.

Diadalmenet volt az utunk. A nyár legszebb virágaival és nemzeti trikolorral díszítették fel a kassai hölgyek sapkáinkat és vasúti kocsinkat. Szerencsekívánatok és kendőobogtatások közt hagyta el a hadi gőzös a kassai állomást 1914. augusztus 16-ikán délután két órakor.

A kereszties lovagok nem égtek oly harci vágytól, mint a vörössipkások unokái, a 9-es honvédek.

Mire a nap fölszívta a Kárpátok virágkelyhéről a harmatcseppet, szokatlan kép keretében találtuk magunkat. Sasorrú, hosszú fekete szakállú, kaftános urak sorfala közt robgott be vonatunk a galíciai állomásokra. Nagy ívekben intettek felénk széles karimájú kalapjaikkal az ősi nemzetség hamisítatlan sarjai. És nekünk oly jól

esett a galíciai honpolgároknak ez a fogadása, mintha törőlszakadt testvéreink lettek volna. Mert a közös veszély testvérekké avatja azokat is, kiket az antipátia talán messzire vetett is egymástól.

A chyrowi állomáson a főnök oldala mellett csakhamar ott terem nagyon kedves felesége gyönyörű termetű, bájos szőke leányával, tokaji asszút hozva az ezredtörzsnek. Boldogan újítottuk meg a régi magyar-lengyel barátságot:

Wenger polak dve bratranki
 I do sabli i do sklanki.

A viszontlátás reményében mondtunk búcsút a vendégszerető lengyel családnak s robgtunk tovább, tovább a vész, ezer vész felé, hol dicsőség terem.

Valami titokzatos erő ejt hatalmába a przemysli állomáson.

Várban vagyunk. Éjfél van. Két fáklya küzd az éj sötétségével, de csak helyi győzelmet vív ki. Mindenki oda tódul, hogy rendbehozza hadi felszerelését.

A primitív világlátás a történeti multba ringatja lelkünket.

«Hol az én kardom, hol az én nyergem? Paripámra ki tud igazítani engem?» — kérdezzük Rozgonyi püspök vendégeinek zavarával. De mindenki csak magáról gondoskodik. Eleje már indul át a váron Sosnica faluba. Hamar fölkapaszkodunk egy-egy üres kocsira. Velem egy kocsin ül egy százados és egy orvos.

Éjfél van; a szellemek órája.

Várban vagyunk; ott a fellegvár.

E szavak oly mélyen hatnak lelkemre, mint a páncélos lovagok kora. Fölebbresztik a fantáziát, megelevenítik lelkemben a várak történeteit Hunyadi László lefejeztetésétől Rákócziig.

«Hah, láncát tépi Hunyadi két fia!» — hallom László király jajveszékletét, látom rémképeit, lelkiismeretfurdalásait, amikor Mátyás a vár börtönében láncra verve sínylődik. Lejátszódik előttem Zrínyi kirohása. Csodálom az egri nők hősiességét, a murányi vénusz női hatalmát. Előttem száguld Zrínyi Ilona hitvese. Felpattan a kassai dóm kriptája, otthagya sírját a nagyságos fejedelem is. Fekete paripán vágat, felénk tartja Recrudescunt kiáltványát, miközben a kárpáti szél magasra lobogtatja a pro patria zászlót.

**MA VASÁRNAP AZ OLYMPIÁBAN „A VIHAR ASSZONYA” ELSE FRÖHLICH-hei
 ÉS A „LEÁNYFURFANG” BERKY LILI-vel KERÜL BEMUTATÓRA. :: ::**

Ausztriával való vámközösség vagy Németországgal való vámközösség visz közelebb célunkhoz, úgy a fogyasztóközönségnek ez után kell törekednie.

Ugyanilyen szempontoknak kell érvényesülni *belső gazdasági politikánkban* is, amelyről most már mindnyájan tudjuk, hogy eddig rossz volt. Mert ha Magyarországon, a par excellence mezőgazdasági országban drágább a kenyér, mint például Németországban, akkor itt valami organikus bajnak kell lenni, amelyet gyógyítani kell. Ha a mi zsíros, televény földünkön a terméseredmény a német föld terméséhez képest jóval gyöngébb, akkor a mi gazdálkodásunkban baj van, amit javítani és pótolni kell. Vagyis: *Többet kell termelnünk*, mert ezzel olcsóbbá lehet tenni a fogyasztás számára a legfontosabb élelmiszerek árát. De az állam érdekében is szükséges és fontos a föld hozadékának megjavítása, mert az állami jövedelmek fokozását elsősorban mégis csak a földbirtoktól lehet várni, lévén ez e nemzeti vagyonnak a legnagyobb hányada.

Igy válik a drágaság kérdéséből a legnehezebb probléma, amely talán még nehezebben oldható meg, mint a világháború kérdése, mert azt majd csak eldöntik már javunkra hős katonáink, de a drágaság kérdését, úgy látszik nem tudjuk megoldani, pedig ez a kormány és a helyi hatóságoknak is állandóan nagy gondot okoz. Talán jó volna szervezni egy **Sárosvármegyei Közélemezési Központot**.

Dr. Werther Henrik.

Táplálékot és ne alkoholos italt adjunk katonáinknak!

Hallom a csatakiáltást, paripák dobogását, fegyverek csörtetését.

Eltűt a harci zaj, pihen a vértés kuruc. Szájához illeszti a tárogatót a majtényi síkon és elsírja, elzokogja, Istennek panasolja keservét, tőle kér erőt, kitartást, segítséget, mikor az esti szürkületben mélabúsan felhangzik a tárogató hangján a magyar ima:

Boldogasszony anyánk, régi nagy Pátrónánk!
Nagy inségben lévén úgy szólít meg hazánk:
Magyarországról, romlott hazánkról
Ne feledkezzél meg szegény magyarokról!

Az imába belevegyül a magyar nemzet panasza, jajja, könyve, keserve. És én, amikor ezt hallom, látom, nem vagyok többé testi lény, — átszellemültem. Lelkem vissza, visszazáll a multba és fel, fel a magas égbe, hol a magyarok Pátrónája lakik. Lelkem dimenzióját betölti a középkor hőseinek lelkesítő szelleme.

Szabad élet, vagy halál! Ezt döngik fülünkbe a magyar dicsőség hősei. Szébb a halál, mint a rabság! Ezt írják a hadihajók az Adria kék hullámaiba és hallom a hullámok csapkodását. Ezt suttogja az alföldi rónán végigszárguló szél és érzem, miut simogatja arcomat. Ezt karcolják

A megszünt gimnázium helyett polgári fiúiskola Bártfán.

Bártfa, 1916. febr. 1.

A sokat hányatott s már több ízben bezárt bártfai algimnáziumot a vallás- és közoktatásügyi miniszter a jelen tanév kezdetével megszüntette, s helyébe állami polgári fiúiskolát létesített.

Ez a megoldás nem mai eszme. Már 1890-ben vetődik föl a gondolat, midőn a gimnázium államosításáról van szó. A város az említett időben, minthogy anyagi ügyei rosszul állanak, nem hajlandó a minisztérium ama óhaját teljesíteni, hogy új épületet emeljen, ellenben kész a gimnáziumot átadni és évenként 4000 forintot fizetni. Később a város jelentékeny vagyonhoz jut, s szándékszik újabb áldozatot hozni az intézet fejlesztésére.

Az állammal létre is jön a szerződés és 1897-ben bevonul az ifjú sereg a város által épített gyönyörű új épületbe.

Nagy jövőt jósoltak az államosított iskolának, de a reménység nem vált be. Évről-évre annyira apadt a tanulók száma, hogy az intéző körök már 1912. után kezdenek foglalkozni azon eszmével, hogy a gimnáziumot megszüntetik, s helyébe polgáriskolát és felsőkereskedelmit létesítenek.

A háború első évében már csak 58 tanuló jelentkezik, de a november 30-ikán bekövetkezett orosz invázió megakasztja a tudományra szomjúhozó ezen kicsiny számú tanulócsapatát is. Bezárulnak előtte az «alma mater» kapui s az épület előbb a vad hordáknak ad menedéket, hol azok kiméletet nem ismerve, zúznak, törnek és rabolnak. Majd kivonulásuk után hazánk határait, s közelebről városunkat védő vitéz hőseinknek ad pihenőhelyet, hol azok hónapokon keresztül részesülnek testvéri ápolásban a lelkes bártfai nők áldásos kezeitől.

A hat évvel azelőtt fölvetődött gondolat a jelen tanév kezdetével testet öltött, midőn a szuronyos honvédet a hóna alatt könyvet hozó tanulóifjúság váltotta fel. Ezzel új, a háború forgatagában megedzett, a hazaszeretettől megittasodott nemzedék vonult be az intézet kapuin.

Hogy Bártfán miért nem tudott fejlődni a gimnázium, ennek oka egyrészt az, hogy a vár-

megyében három főgimnázium van, közülök kettő Eperjesen, hová a vidék szivesebben küldte gyermekeit, mert az internátusokban, a tápintézetekben helyezhette el azokat, miáltal a szülők nagy anyagi előnyökhöz jutottak, szemben gyermekeiknek Bártfán a magánházakban való elhelyezésével.

Másrészt pedig Bártfa város, mely nem volt képes elegendő számú tanulót adni a gimnáziumnak, reá volt utalva a vidékre. Ez pedig szegény, mely még a 30%-os tandíjmentesség kedvezményét fél részekre felosztva is igen nehezen tudta fizetni.

Különben, hogy mennyire egészséges eszme volt polgári fiúiskolának létesítése, legjobban mutatja azt a gimnáziumba járt tanulók szüleinek polgári állása. Az államosítás utáni első években, egészen 1904-ig a tanulók 23%-át az önálló iparos-osztály adja. A következő években mindinkább apad ezek száma, s 1907. óta állandóan 17—18%-ra száll le, jelölül annak, hogy e kis társadalom világnézetében változás állott be, s a klasszikus nevelés mellett a produktív pályákra vezető nevelési tényezők iránt is kezd érdeklődést tanúsítani.

Utóbbi állítást megerősíti azon örvedetes tény is, hogy a jelen tanévre, mely egy osztállyal s csak október hó utolsó hetében nyílt meg, máris több tanuló jelentkezett, mint az utolsó években a gimnázium egy-egy osztályába.

A polgáriskolának Bártfán való szervezése kettős célt fog szolgálni. Alkalom nyílt egyrészt azok számára, kik bár nem törekcsenek főiskolai képzésre, de a gazdasági vagy közhivatali élet valamely ágában bizonyos különleges hivatást akarnak betölteni, másrészt az iskolában a *latinnyelvi tanszék* felállításával módot nyújtottak az előhaladásra azoknak is, kik gimnáziumi képzést óhajtanak nyerni.

A polgári iskolát ugyanis az 1868. évi törvény önálló tanulmányi irányzattal szervezte, s mint ilyen tantervileg párhuzamosan működik a középiskolával. Minthogy általános tancéljára nézve merőben különbözik a gimnázium és reáliskolától, ennek megfelelően a törvény tantervére nézve is kimondja, hogy «az első négy évfolyam alatt bár kimerítőbben, ugyanazon tárgyakat ölelje fel, mint a középtanoda (gimn., reál) alsó négy osztálya — a latin nyelv kivételével. A többi tantárgy tanítása az alsó négy évben legfőjebb

— Nem ám! Szuronyának rohan, aki szavára meg nem áll, ha mindjárt autón jön is. Vagy golyó oltja ki életét. Nincs az a hatalmas úr, ha koronát visel is, aki át tudja lépni a várkapu küszöbét az ör engedélye nélkül.

De nagy úr ez a baka!

Mindez azért van, hogy ellenséges kémek be ne osonhassanak a várba.

Ütközetvonatunk eközben a várkapu közelébe ért.

— Halt! Wer da!

— 9. Honvéd Infanterie-Regiment.

— Forverc!

Tovább megyünk pár lépéssel és ismét.

— Halt! Feldruf! — kiált s nekünk szegzi megint szuronyos fegyverét.

Megállunk.

Pillanatnyi csend. Utána megered a magyar szó: Mi a jelszó? Mi a jelszó? Ki tudja a jelszót?

Eszembe jut, hogy a fáklyafénynél öreg betűkkel beleírtam a noteszomba valami Feldrufot. Kikotorászom hát a jegyzőkönyvet és egy gyertyaszál világánál kislabizáljuk és előre adjuk, hogy Feldruf: Zeltblatt, Losung: Florki.

a Kárpátok csúcsai a fekete felhőkbe. Ezt rebegi a margitvirág szirmai csókoló harmat is a przemysli fellegrvár körül. Ezt súgja lelkemnek az árny, az éj, melynek leple alatt a magyar dicsőség hőseinek lelkei járnak köztünk, hogy élesszék bennünk őseink erényeit, hogy szembe szálljunk száz világgal, mely Szent István örökségén osztozkodni akar. Hogy fegyverrel siessünk oda, ahonnan az elnyomás, a rabság láncait csörtetik felénk. . .

Egyik utcából a másikba tipegnek a lengyel paraszt öklömnyi lovai.

Mikor a vár kapujához érünk, autó jön velünk szemben. Kévéstül szórja két napjából a fényt, hogy el ne tévessze a várba vezető utat.

— Halt! Wer da!

Hirtelen megáll.

Egy várór szuronya fűrdik az óriási fényben az út közepén. Lövésre készen áll az ör. Meg sem moccan, arcizma sem rándul, pislantani sem mer. Úgy áll, mint egy élettelen bronz szobor a vakító fényben. Főlséges kép. Sohsem felejtem el ezt a jelenetet.

— Úgy látszik, itt nem komáznak.

FÜSZERÁRÚK, CSEMEGÉK, CUKORKÁK □ □ **LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENŐNÉL

megkezd
rom (V.
Feladata
lyáin kivá
kül, hogy
előkészíté
iskola sa
Remé
tényezők
karöltve
vármegye

SZÉ

Felo
választma
kor máso
termében
2. A háb
Sándor ú

A Szé
febr. 2-ika
zeneestéje
a műsorsz
sorakozik
fellángolás
között s h
nek ez al

E felad
nyernie K
Emil—Ho
drámáját
Hoffmann
mellett. A
ezt a szám
a büszkesé
nek hivat
a háziesté
kiváló bizt

Körünk
jöléső tud
azon művé
készséggel
münk dobo
a gyönyör
is szerzett

— Pas
dulattal vá
míg a jelszó

Lejtős
ról-balról
kat, melye
Péterváron
Egy-eg
komor felh
meg-megcs
bronzcsöve
Kissé
kon, erőt
ban talál
Egyik útit
szörög és
a leharapo
szerepeket
komikusan

A sosa
sieniawai
van ott m
utázkapitá
karmester,
Hálószákba
nilusparti g
sieniawai ó

Az ezre
és így a c
Jó volt
Augusz

megkezdhető s főleg a két, illetve jelenleg három (V., VI., VII.) évfolyamban adandó elő. Feladata: hogy a gazdasági élet különböző pályáin kívánatos általános műveltséget nyújtsa anélkül, hogy azokat ismét más pályákra szükséges előkészítés munkája is terhelné és e teher ezen iskola sajátos feladatának teljesítését zavarná.

Reméljük, hogy a gazdasági és kereskedelmi tényezők, tekintve az iskola feladatát, városunkkal karöltve építeni és fejleszteni fogják ezen új s a vármegyénkben egyetlen állami polgáriiskolát.

Hrebly Lajos,
polg. isk. tanár.

SZÉCHENYI-KÖR.

Felolvasó-est. A Kör magyar-irodalmi szakválasztmánya február 9-ikén, szerdán este 6 óra körül második felolvasó-estéjét tartja a Kör kistermében. 1. Szaval *Magyar* Katinka úrhölgy. 2. A háborús költészetéről felolvasást tart *Vöröss* Sándor úr.

A Széchenyi-kör zeneestélye. Körünk febr. 2-ikán tartotta meg e szezonban a második zeneestélyét. A hangverseny úgy a rendezés, mint a műsor számok előadása tekintetében méltóképen sorakozik az elsőhöz. A háborús idők hazafias fellángolása ezen estély keretében is megnyilatkozott s hangulatos színt adott hangversenyünknek ez alkalommal is.

E feladatra rendezőségünknek sikerült megnyernie *Körtvélyessy* Erzsébet úrhölgyet, aki *Ábrányi* Emil—*Horváth* A. «Mi a haza?» című melodramáját szavalta el sok eleven bijjal és érzéssel, *Hoffmann* Olga úrhölgy művészi zongorakísérete mellett. A zajos tetszésbe, mely műsorunknak ezt a számát oly elemi erővel követte, belevegyült a büszkeség érzése is afölött, hogy itthon is teremnek hivatott erők a Széchenyi-kör számára, amelyek a háziesték eleven lüktetésének és vonzóerejének kiváló biztosítékai.

Körünk kifelé megnyilatkozó népszerűségének jóleső tudatát kelti fel az a ragaszkodás is, amelyet azon művészeinknél tapasztalunk, akik önzetlen készséggel ragadják meg az alkalmat, hogy termünk dobogójára feléphessenek s ismételjék meg a gyönyört, melyet művészelektük már a múltban is szerzett közönségünknek. Február 2-iki hang-

versenyünk fényes példa erre. Két oly művészi erőt hallottunk, akik a közelmúltban is szerencsétlenül bennünket nagyrahitott szereplésükkel. Az egyik *Cholnoky* Margit úrhölgy, az ifjú énekművész. Széles keretekben mozgó s nemcsak csengő hangjának biztos intonálása, színes kezelése és ereje magas műveltséget nyújtott most is. Kísérője zongorán *Hoffmann* Olga művésznő, zeneiskolánk tanárnője volt, kinek diszkrét játéka teljesen méltó volt a rendkívül bájos énekhez. Igen helyes volt, hogy az énekművész *Brahms* «Örök szerelem», «Kárbaveszett ének» c. dalai mellett hazai zeneszerzőinket is megszólaltatta, Liszt «Ha szunnyadok», Drenzl «A megtért», «Tavaszi dal» s *Tarnay* «Meg szeretnék halni» bájos dalaikban. Nemzeti műkincseinknek felkarolása hazafias kötelességünk s bárcsak Széchenyi-körünk is mennel nagyobb mértékben hozzájárulna ahhoz, hogy megismerjük s tanuljunk megbecsülni hazai szerzeményeinket, amelyek klasszikus érték tekintetében a zenevilág irodalmában is olykor páratlanul állanak.

Második, szintén már ismerős szerepünk *Rákos* Arnold hegedűművész, a miskolci zeneiskola tanára volt. Hatalmas, bravuros technikáját most is bámultuk. A hegedűkezelés legrejtettebb titkait tárta fel előttünk Bach szédületes Praeludiumában, majd *Káldi* Soma zeneiskolai igazgató úr avatott zongorakíséretével előtárta *Tartini* «G-moll sonata» E. Lalo «Spanyol szimfonia», *Porpora*—*Kreisler* «Menuett» lendületes élénk zenegondolatait, de különösen *Godard* «Adagio pathétique» meleg érzésvilágát.

A 66. gyalogezred zenekara, *Feschek* Gusztáv karmester úr vezetése mellett lelkes ambícióval küzdött meg a nagy nehézségekkel, melyek elé Mozart «Die Hochzeit des Figaro», főképp pedig Liszt «Tasso»-ja állították. Kár, hogy az utóbbit fáradt figyelmünkkel már nem tudtuk annyira kiélevezni, mint amennyire a nagyszabású előadás s a ráfordított munka is megérdemlették volna. Reméljük azonban, hogy valamely későbbi estélyünkön ismét programra kerül oly helyen, hogy friss lélekkel merülhessünk bele a nagy alkotás mély gondolataiba. Az estély ügyes rendezéséért *Vöröss* Sándor úrnak vagyunk hálásak.

(W. B.)

□□□

— Passiert! — szól a várőr és katonás mozdulattal vállára veti szuronyos fegyverét, melyet, míg a jelszót meg nem adtuk, szívünknek irányított.

Lejtős úton gurul a kocsi a várkaputól. Jobbról-balról hagyjuk az ércorkú várőrözö kuvaszokat, melyek ha megszólalnak, ugatásukat messze Péterváron és Moszkvában is megérik.

Egy-egy pillanatra kievickél a hold is a komor felhők hullámaiból s fényénél kísértetiesen meg-megcsillan a messzehordó várágyúk hosszú bronzcsöve.

Kissé odébb, átmenvén a tüskésdrót-kapukon, erőt vesz rajtunk az álom. Útmenti árokban találtam magamat, amikor fölébredtem. Egyik útitársam szidja a kocsist, a másik nyöszörög és köpköd, hogy kiszabadítsa szájából a leharapott göröngyöt. Lefoglalván a tragikus szerepeket, nem maradt egyéb hátra, mint hogy komikusan fogjam fel a helyzetet.

A sosencai csűr helyett két nap múlva egy sienai wai ól nyújt éjjeli menedéket. Képvisele van ott minden kaszt. Meghúzódtam benne az utászkapitány, a gazdasziszt, a pap, az orvos, a karmester, az állatorvos, a zászlótartó hadapród. Hálószékbe bújva, mint a bepólyázott múmiák a niluspart gúlák sírboltjaiban, úgy festünk mi a sienai wai ólban.

Az ezredparancsnoknak előkelőbb hely dukál és így a csűrben üt tanyát segédtisztjével együtt.

Jó volt így is.

Augusztus 25-ikén délután 2 órakor katoná-

zenével léptük át az orosz határt Tomasownál. A másnapi, tomasowi honvéd vérkeresztességben elárult az ezred; elvesztette atyját, kit jóságáért és katonai talentumáért sokáig sirattunk.

Füstölő falvak közt menekül az ellenség augusztus utolsó napjaiban Komarow felé és zavarában, sietésében Wozuczyn község téglagyárában felejtí egyik orvosát szanitéceivel együtt.

Asszony figyelmeztet a falu bejáratánál, hogy civil halott is van a faluban. Özvegy asszonynak egyetlen fia, minden reménye volt a halott.

Elszorul a szívem és könyezem.

— Vezessen hozzá.

Vezetett, mint Lázár nővérei Krisztus urunkat Lázár sírházhoz.

Ha hatalmam volna, föltámasztanám az egyetlen gyermeket, a nagy diákot. Szíve telve volt derűs idealizmussal, lelke telerajzolva a legszebb, a legjobb tervekkel, de a srápnell kénfűstje elhomályosította azokat, mint az őszi köd a zöld falevelet és kegyetlenül leszakította az élet fájáról.

A földön fekszik úgy, ahogy utolsót lehel. Mellette kulcsolt kezekkel térdel szegény anyja. Tenger fájdalmat érez, de sírni nem tud, mert hiszen a nagy lelki fájdalom nem ismer könyeket. Megtört élet szinpadára alkalmassá, szívóssá tegye. Hátha egyik helyen féltékenységgel, a másikon kartársi áskálódással, a harmadikon a butasággal párosult durvasággal kellett volna találkoznia az élet kezdetén és így támasz helyett lökést kapott volna, hogy a csalódások örvé-

nyébe süllyedjen és tehetetlenül vergődjék benne összeroppant lelke.

Nos, mi lett volna akkor? Terhére lett volna környezetének, fájdalmára anyjának, ellenségévé önmagának, és így boldogtalan, aztán szerencsétlen és megint csak boldogtalan.

Jól tette hát az isteni bölcsesség, hogy már most vágta el a párka által élete fonálát. S ezek után, ha volna is hatalmam, mégsem támasztanám fel, nem. Iránta és anyja iránt való szeretetből nem.

— Asszony, miért szenvedsz? Ha elhagyottotnak, megvetettnek, szabadságától megfosztottnak láttad volna fiadat, nemde ezt dobogta volna szíved: Inkább én, én, csakis én szenvedjek, de fiam ne érezzen fájdalmat, fiam szabad legyen. Lám, jó asszony, sok keserűség érte volna fiadat. Szenvednie kellett volna és a szenvedésektől szabadította meg őt korai halál által a jó Isten.

Boldog a te fiad. Fejét el nem kábíthatta az érzéki világ parfümös mocsárgáza. Arcát nem szennyezte be a hamisság csókja. Nyakát nem övezte a paradicsom hízelgő kígyója. Szeme nem látott csalfa pislantásokat. Füle nem hallott csábító szavakat. Nem ismerte az anyagi világ útvesztőit és ezért boldog ő most és mindörökké.

Asszony, neked is boldognak kell lenned, mert angyalt neveltél és azt átadtad Istenének, még mielőtt elsodorta volna őt a világ szennyes áramlata.

HIREK.

Bujanovics Gyula főispán minden pénteken d. e. 10—12 óra között ad magánkihallgatásokat.

Személyi hír. *Szinyei Merse* István, Zemplén- és Árvavármegyék főispánja a múlt héten városunkba érkezett. Gyengélkedése miatt azonban kénytelen az ágyat őrizni.

Képviseleválasztás Girálton. Február 1-jén folyt le Bujanovics Gyula főispánnak a girálti mandátumról való lemondásával megüresedett kerületben a választás. A kerület képviselőjévé egyhangú lelkesedéssel *Szmrecsányi* Jenőt, Sárosvármegye volt főispánját, ny. közig. bírósági tanácselnököt, volt orsz. képviselőt választották nemzeti munkapárti programmal. A választást Bánó Aladár, a vármegye főjegyzője vezette.

Kitüntetés. *Fúria* László hadapród, eperjesi ev. tanítóképezdész a keletgalíciai harctéren bátor magatartásáért a II. osztályú vitézségi érdmet kapta meg.

Dede Lajos kitüntetése. Öfelsége Dede Lajost, az eperjesi pénzügyigazgatóság fogalmazóját az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a Signum laudi-szal tüntette ki. Dede Lajosnak ez már a második kitüntetése. Az elsőt, a III. oszt. katonai érdemkeresztet még a háború 3-ik hónapjában kapta, amikor félszázadaival végrehajtott bátor ellentámadással egy üteget mentett meg s a már-már győztes ellenséges csapatot elfogta. Második kitüntetése bizonyítást nyújt nagy örömet szerez társadalmunkban, melynek Dede közkedvelt tagja.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Szendé* Béla eperjesi adóhivatali főtitket az abonyi adóhivatalhoz ellenőrré kinevezte.

Az Eperjesi Joghallgatók Testülete február 1-jén tartott alakuló-közgyűlésén egyhangulag *Berthóty* Zsigmond IV. éves joghallgatót választotta meg elnökül; alelnökül pedig *Oszvald* László II. éves joghallgatót.

Vasárnapi térzene. A 15-ik gyalogezred zenekara ezentúl minden vasárnap d. e. 11¹/₂ órától 12¹/₂ óráig térzenét ad.

Miniszteri elismerés és köszönet. Az Első Eperjesi Szegény Gyermekeket Felruházó Asztaltársaság, mely maga elé tűzött nemes céljához képest évről-évre szokta jótékonyágát gyakorolni, a legutóbbi karácsonyi ünnepek alkalmával mintegy 70 szegény tanulót 3000 kor. értékű ruhaneművel és taneszközzel ajándékozott meg. Az asztaltársaságnak a népoktatás érdekében tanúsított ezen nagylelkű és hazafias áldozatkészségeért a vall.- és közokt.-ü. m. kir. miniszter az asztaltársaság érdemes elnökéhez, *Gregor Endre* eperjesi porcellán-nagykereskedőhöz intézett átíratával őszinte elismerését és köszönetét nyilvánította.

Hősi halál. Néhány héttel ezelőtt halt hősi halált a keletgalíciai harctéren *Koncsák Béla* eperjesi ev. tanítóképezdész. Január 4-ikén egy gránát temette el. Társai elaléltan húzták ki a földhányás alól, életrekellették és szétszaggatott, lerongyolódott ruháit újjal váltották fel. Azonban, mikor január 7-ikén ismét a tűzvonalba került, egy gránátszilánk a nyakát elszelte félig. Egy-két percig élt csak. Sírja mostan fehér lepel alatt áll a keletgalíciai harcmezőn, fejfája kis fakereszt. Zord, idegen föld néma gyermeke ő: fiatal diák halott.

«A Társaság.» Bérczy István polgármester újrólévi cikkének visszhangja támadt A TÁRSASÁG-ban melynek legújabb számában *Dessewffy Arisztid* fr. mélyen szántó komoly cikket a magyar társaságról. Novellát *S. Bokor Malvin* és *Fodor Gyula* írtak, verset *Franyó Zoltán*, *Vétesy Gyula* és *Keblovsky Lajos*. Nagyon érdekes az «Egymás közt» című új rovat, amelyet kivált a lap hölgyolvasói fogadnak szívesen. Az elesett magyar írók emlékének szenteli *Koroda Pál* szép cikkét. *Lakatos László* régi regényének folytatása, a *Wolfner József*ről írott finom arckép, továbbá a színházi rovat egészíti ki a lap szövegrészét, melyhez hasonlóan változatos és érdekes az illusztráció. A TÁRSASÁG előfizetési ára egész évre 18 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

S íme az asszony, mintha nehéz álomból ébresztettem volna fel őt, hálás tekintetet vet reám. Szemgolyója élénkül, ajkára mosoly ül. Előbb bátortalanul ugyan, mintha nem illenék, mintha nem volna stílszerű dolog ravatalnál mosolyogni. De fölébred szívében az Isten akaratán való teljes megnyugvás, meleg áramot, boldogságot érez szívében.

Nagyobb az asszony hite, mint az anya fájdalma. Illetve ez a hit, mely áldozatot követel az embertől, de meg is nyugtatja, ez a hit megnevesítette, a mennyei boldogság nivójára emelte az anyai szív fájdalmát.

Nem szenved már, mert a hívőnek, Isten akaratán megnyugvó léleknek nincs más akarat a Isten akaratán kívül. Mert a hívő lélek csak azt akarja, amit Isten akar.

Hittem, éreztem, most testi szememmel is látom, hogy az Isten akaratán való megnyugvás csodákat művel: mennyországot, természetfölötti örömet teremt itt a földön. Mert amint rólam fiára veti tekintetét az anya, érzelmekben megtisztulva, túlvilági örömmel és lelke mélyéből sóhajt: Jak dobry jest Bog!

— Istenem, Istenem, legyen mindenben a te akaratod! — sóhajt és megerednek könnyei.

Ezalatt felém nyújtja a munkától összeaszott karját, ajkához szorítja jobbomat, kezét csókol a bölcs Isten gyarló szolgálójának, de a csók nem neki szól, hanem magának a gondviselő Istennek.

Latinnyelv-tanítás a bártfai polgári iskolában. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a bártfai áll. polgári fiúiskolánál a latin nyelv tanításának ellátásával — a megfelelő díj mellett — *Osváth József* ottani áll. polgári iskolai helyettes tanítót bízta meg.

Kárpáti emlékérem. A Hadsegélyző Hivatal győztes kárpáti harcaink emlékére érmekeket készíttetett. A bronzból készült, 5 cm. átmérőjű művészi érem egyik oldalát felséges királyunk és *Vilmos császár* őfelsége domborművű arcképei, másik oldalát a kárpáti harcok emlékére az uzsoki szoros domborművű harci-látképe díszítik. A művészi kivitelű érem ára — hivatalos bélyegzővel ellátott egyszerű tartóban — 7 kor. Kárpáti győzelmi jelvény. művészi kivitelű, finom zomácozott jelvény, a kárpáti dicső győzelmek emlékére, Magyarország, Ausztria és Németország címerével. Kartonlapra szerelve, ára darabonként 1 kor. 50 fillér. Mindkettő megtekinthető lapunk kiadóhivatalának kirakatában. Ugyanott elfogadnak előjegyzéseket.

Hiába keres,

sehol sem talál jobb s olcsóbb, a táborba küldendő csomagokra egyedül alkalmas

vízmentes csomagolópapírost,

mint

Kösch Árpád

könyvnyomdai műintézet ::
papir- és írószerraktárának
üzletében :: Eperjesen.

Elgázolta a vonat. Január 28-ikán a Kassáról Abos felé este 7 óra 20 perckor induló személyvonat az abosi pályaudvarhoz közel levő nagy Hernád-hídon az egyik őrszolgálatot teljesítő katonát halálosan elgázolta. A kötelességét teljesítő, még csak 18-éves fiatal katonának fejét a szó szoros értelmében lemetszette a vonat. Nem tudni, mi volt a szerencsétlenség oka: öngyilkosság-e, avagy figyelmetlenség. A valószínűség az utóbbi mellett szól. A vizsgálat ez irányban serényen folyik.

Halálozás. *Csismadia Sándor*, az eperjesi kir. kath. főgimnázium IV. oszt. tanulója február 1-jén szülei házában hirtelen meghalt.

Az «Uránia»-ban mindig elsőrendű filmszenzációk kerülnek vászonra. A bohózatok és a drámák mindig ele vannak ötlettel, fordulattal, megkapó eredetiséggel. Az *Uránia* nyújtotta képek amellett, hogy bepillantást engednek a szív titkos rugóiba, szórakozást is adnak; fejlesztik ízlésünket és hangulatkelőten hatnak kedélyünkre.

Liszt- és kenyérgyutalványok. A liszt- és kenyérgyutalványozását városunkban újból szabályozták. Az új szabályozás szerint a régi utalványok február 1-jétől érvénytelenek, helyettük új, hónaponként külön-külön szóló liszt- és kenyérgyutalványok bocsátottak ki. A pékek csakis ezen új, névre szóló igazolványról leszakított utalvány ellenében adhatnak kenyeret, ezek ellenében is azonban csak az eperjesi lakosoknak. A környékiek kenyérszükségletüket a Sárosvármegyei Gazdasági Fogyasztási Szövetkezetenél szerezhetik be. A kenyér- és lisztárak az igazolványon felvannak tüntetve. A pékek ezentúl csak 120- és 60-dekás kenyeret hozhatnak forgalomba.

Feldúlt tűzhelyeinkért. *Krassó-Szőrényvármegye* főispánja, *Medve Zoltán* most közölte *Khuen-Héderváry Károly* gróffal, mint az Országos Bizottság elnökével, hogy a vármegye és *Lugos* városa összesen 46,482 kor. 01 fill.-t gyűjtött a háborúban feldúlt tűzhelyek újjafelépítésére. *Krassó-Szőrényvármegye* lakossága rendes időkben is meglehetősen szegény, azonfelül a vármegyét is az utolsó öt esztendőben majdnem minden évben árvíz sújtotta, a háború alatt pedig a megye területe folytonosan külső, sőt részben belső harcterület volt, úgy, hogy a kimutatott adománnyal *Krassó-Szőrényvármegye* közönsége a legnagyobb áldozatkészségről tett tanúságot. Ebből a példából is látható, hogy a sorsújtotta polgártársakon azok is sietnek segíteni, akik maguk is szenvednek a sors csapásai alatt.

Nincsen jobb szájpoloszer

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

A *FELVIDÉKI UJSÁG* f. évi január 21-iki számában «Az eperjesi betöréses rablás misztifikáció» címen egy közlemény jelent meg, melyben egy úrnőnek ártatlan meghurcolása foglaltatik, aki ezáltal a nyilvánosság előtt súlyosan megsértetett. Mivel e cikket — mint e lapnak tudósítója — a körülmények alapos ismerete nélkül, csupán megbízhatatlan forrásokból eredő téves információk alapján küldtem be, ezennel a fentnevezett cikket teljes tartalma szerint visszavonom és a sértésekért bocsánatot kérek. Eperjes, 1916. január 28-ikán. *Wick Béla*.

Új pénzi Takarékpénztárunkban egy új bank, mely a Gazdasági Hivatal működését március 133. szám alatti elnöke és jogelöltnője *Déri Gyula*, *Miklós*, alelnöke *Zsigmond*, igazgató *Lefkovicz Emília*, Felügyelőbizottságjai: *Dobránzky Ilkovicz Adolf* igazgatója dr.

Egy 3 éves A névtelen tűzrezedbeli mérleggyáros héttel ezelőtt emberem mi kergetnem lehetett tud Kramer egy névtelen Kramer Gyula tűzmester bevonat Betegsége követésárgolták. Boldog Alig tartózkodott amikor névtelen eperjesi tűzrezedre mernél különbözőnek. Az eperjesi kereste a bajait tartson házkutatási tárgyat, azt parancsnokság a ejtette a házkutatást, egy kardszűrés és több apróság és Eperjesre szántása alkalmával őrnagy előtt kijemert a nála talált telenek s azokat őrnagy kijelentéssel lattal fogja vezet Kramer látszólag mulva szobájában meghalt. A megsemmiféle hiány tárgyak teljesen

A leg

kép

10, 1
25 f

KÖS

::: KÖNYV
PAPIRÜZ

Új pénztézet Eperjesen. Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság név alatt városunkban egy új pénztézet alakult meg a napokban, mely tulajdonképen az Eperjesi Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezet üzletét veszi át s működését március hó 1-jén kezdi meg Fő-utca 133. szám alatti új helyiségében. Az intézet elnöke és jogtanácsosa dr. Müller Bertalan, alelnöke Déri Gyula. Az igazgatóság elnöke Kádas Miklós, alelnökei Gro zmann Samu és dr. Dobay Zsigmond. Igazgatósági tagok: Bartha Kálmán, Lefkovics Emil, Pálesch Árpád és Ungár Fülöp. Felügyelőbizottsági elnök: Kovaliczky Zeno, tagjai: Dobránszky János Sóvár, Rác Henrik és Ilkovic Adolf Szedikert. Az intézet ügyvezető igazgatója dr. Werther Henrik.

Egy 3-as tűzmester öngyilkossága. A névtelen feljelentés halottja. Egy 3-as tűzérezdbeli tűzmester, *Kramer Gyula* bajai mérleggyáros dobta el magát az életet egy héttel ezelőtt Eperjesen. Hogy a szerencsétlen embert mi kergette a halálba, azt az első percekben nem lehetett tudni. Most aztán kipattant az ok: Kramer egy névtelen feljelentésnek lett az áldozata. Kramer Gyula még a mozgósításkor mint tartalékos tűzmester bevonult a 3-as tűzerekhez Eperjesre. Betegsége következtében most egy évre szabadságot kaptak. Boldogan tért haza családjához Bajára. Alig tartózkodott azonban otthon egy-két napig, amikor névtelen feljelentés érkezett Bajáról az eperjesi tűzérezdparancsnoksághoz, hogy Kramer-nél különböző értékes kincstári tárgyak vannak. Az eperjesi katonai parancsnokság megkereste a bajai állomásparancsnokságot, hogy tartson házkutatást s amennyiben találna kincstári tárgyat, azt foglalja le. A bajai állomásparancsnokság a rendőrség közbejöttével meg is ejtette a házkutatást és az ott talált egy evőcsajkát, egy kardszifjat, egy pár kilótt srapelhüvelyt és több apróságot lefoglalt, Kramer-t letartóztatta és Eperjesre szállította. Eperjesen való kihallgatása alkalmával Kramer a vizsgálatot vezető őrnagy előtt kijelentette, hogy teljesen ártatlan, mert a nála talált kincstári dolgok teljesen értéktelenek s azokat emlékül vitte magával, mire az őrnagy kijelentette, hogy a legnagyobb jóindulattal fogja vezetni az ügyet s megnyugtatta őt Kramer látszólag megnyugodott, de pár perc múlva szobájában szívenlőtte magát s nyomban meghalt. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy semmiféle hiány nincs s a lefoglalt kincstári tárgyak teljesen értéktelenek.

A legszebb □□

harctéri,
alkalmi

képeslapok

10, 12, 16, 18, 20 és
25 filléres áron

KÓSCH ÁRPÁD

∴ KÖNYVNYOMDÁJÁNAK ∴
PAPIRÜZLETÉBEN KAPHATÓK!

A Katonaotthon január havi kimutatása. Megjelentek 1890-en. Ebből magyar 1634, német 126, tót 102, horvát 5, román 1, cseh 1, szerb 1; nagyobb mennyiségű vallásos iratot és imádságos könyvecskéket osztottak ki közöttük. Továbbá megírtak 800 drb képeslevelezőlapot, 640 drb táborit, 750 drb levelet, melyek állandóan ingyen állnak a megjelenők rendelkezésére. A magyar- és németnyelvű könyvtárat 141-en használták s kikölcsönöztek 152 kötet különböző tárgyú könyvet.

Mérget vehet rá,

hogy háztartási el-
számolásait csak a

HÁZTARTÁSI KÖNYV

vezetése mellett tart-
:: hatja rendben. ::

□□ Kapható □□

KÓSCH ÁRPÁD papirkereskedésében.

Hadiárvak javára. *Galle Marcell* jernyei róm. kath. plébános 50 koronát küldött szerkesztőségünkben a sárosvármegyei hadiárvak javára. Az összeget színyeuifalusi híveinek Pál-napi búcsú-megváltásaként küldötte. Adományát következő sorai kíséretében küldötte hozzánk: „Igen tisztelt Szerkesztő úr! Hálásan köszönöm azokat a meleg és szeretetteljes szavakat, melyekkel működésemet legutóbbi számában aposztrofálta. Sohasem vágytam emberi elismerés után, mert midőn mások hangosan gyűléseztek és anketéztek, én az alatt csendben dolgoztam, — s hogy mostan jól esik, egyedüli oka, hogy ezen elismerésben úttörő eszmém alapját s jövődő diadalát látom. A jó Isten áldása kísérje felhívásukat, ama szívbéli kívánságommal, hogy lapjuk hasábjain sok száz koronát ezen célra elkönyvelhessenek. Egyidejűleg 50 koronát adok a postára, mint színyeuifalusi híveim Pál-napi búcsújának megváltását. Szíveskedjék azt a NAŠA ZASTAVA-ban nyugtázni. Maradtam a Szerkesztő úrnak szolgálatra kész híve: Jernye, 1916. jan. 31. *Galle Marcell*, plébános.“

Városaink feldúlt tűzhelyeinkért. A gr. Khuen-Héderváry Károly vezetése alatt működő Országos Bizottság legutóbb a háborúban feldúlt tűzhelyek újratelépítésére szánt következő adományokról nyert értesítést: Szabadka város törvényhatósági bizottsága megszavazott 50.000 koronát, a közönség körében megindított gyűjtés pedig eddig 50.784 koronát eredményezett, úgy hogy a város adománya ezidő szerint több mint 100.000 kor.-t tesz ki. Arad ugyancsak gyűjtést indított, mely a mai napig 41.560 kor. 77 fill.-t eredményezett. Losoncz városának hazafias közönsége eddig 21.270 korona 77 fillért gyűjtött össze. Nagykőrös városa 10.000 koronát szava-

zott meg és 9101 kor. 28 fillért gyűjtött, tehát összesen eddig 19.101 korona 23 fillért juttatott a nemes célnak. Lugos közönségének adományát a város 10.000 koronára egészítette ki. Pozsony 11.167 korona 64 fillért gyűjtött, Nagykánizsa 3000 koronát adott és 8102 korona 50 fillért gyűjtött, tehát összesen 11.102 korona 50 fillérrel gyarapította a háború felvidéki áldozatai javára gyűjtött alapot. Mindezekben a városokban a gyűjtés még tovább folyik és az ország többi hazafias városa ugyancsak kiveszi részét abból a hazafias működésből, mely egyfelől a háborúokozta könnyek felszártására, másfelől a felvidéki lakosságnak a nemzetfentartó magyarsággal való szorosabb összekapcsolására törekszik.

Az eperjesi Izr. Nőegylet január 30-ikán tartotta meg évi rendes, egyúttal tisztújító-közgyűlését. A közgyűlésen dr. *Propper József* titkár számolt be jelentésében a legutóbbi két évről, mely nagy terheket rótt az egyletre. 1914. év augusztus havában, a háború kitörésekor a nőegylet felajánlotta népkonyháját a bevonult katonák hátramaradt családtagjainak ellátására, és másfél hónapon keresztül — mígnem az államsegélyek folyósítottak — naponta 369 adag ebédet és vacsorát osztott ki. Majd november 15-ikén ismét megkezdte a népkonyha működését és ellátta az oroszok elől menekülő inszgeseket, amikor voltak napok, hol 400—450 embert látott el a népkonyha. A nyomorgó menekülteket ezenfelül ruhával, fűtőanyaggal, útiköltséggel is ellátta az egylet, mely rendes bevételei hiányában tőkéhez nyult, hogy teljesíthesse kötelességét akkor amikor a legnagyobb szükség van áldásos tevékenységére. Az 1914. évben 8726 kor. 72 fillért fordított az egylet jótékony működésére, holott bevételei az 5000 koronát alig haladták meg. Habár az élelmiszerek nagy drágasága és nehéz beszerezhetése még csak fokozza a nehézséget, mellyel az egyletnek küzdenie kell; habár igen nagy áldozatot is igényel a népkonyha fenntartása, az egylet nemes kötelességének tudatában, 1915. év november havában ismét megnyitotta népkonyháját, hol kezdetben 180 embert látott el naponta, mely szám a téli idő keményebbre fordultával egyre növekszik. Jelenleg naponta 209 adagot oszt szét a népkonyha. A titkár jelentése után a közgyűlés közfelkiáltással az eddigi elnökséget újból megválasztotta, a választmányba pedig 20 tagot. Végül felhatalmazta az elnökséget, hogy a szegények közt tüzelőanyagot osszon szét.

Köszönetnyilvánítás. *Schwarcs Izsó* úr (Somos) 40 koronát, dr. *Müller Bertalan* né úrnő 20 kor.-t, *Grossmann Ármán* úr 10 kor.-t és özv. *Venetianer Miksáné* úrnő 5 kor.-t adományozott az Izr. Nőegylet népkonyhájának. A kegyes adományt hálásan köszöni az elnökség.

Lombroso világhírű műve, a «Lángész vagy örület» a legjobb mozi-téma — mondta Alfred Abel, a németek Újházija és mondását tett követte, amennyiben a legnagyobb német gyárak egyike megragadta az alkalmat és olyan csodálatos filmattrakciót hozott ki, amely bámulatba fogja ejteni a nagyközönséget. Hogy némileg értékelni tudjuk a film nagyszerűségét, annyit már most elárulhatunk belőle, hogy a «De Profundis», amely igazán emlékezetes sikert aratott, teljesen a «Lángész vagy örület» mögé szorult. Ez a hatalmas és minden mozzanatában kiváló film 5 felvonáson át csak a világhírű tudós elméletét tárja elénk, egy komoly irodalmi formában megírt filmregényben. A főszerepet Alfred Abel játssza olyan tökéletesen, hogy a legutóbb megtartott bécsi bemutaton valóságos meglepetésként a néma, de annál beszédesebb játékot. A filmnek értékét emeli az is, hogy a budapesti bemutatót megelőzve mutatja be az *Uránia* jövő héten szombaton és vasárnap.

BETEGEK ÉS ROKKANTAK RÉSZÉRE NÉLKÜLÖZHETETLEN

a hygen. légmentesen elzárható

SZOBA-KLOZETT

Teljesen szagtalan, díszkrét, szék formájában és minden kivitelben kapkátó.

MINDEN SZOBABAN FELTÖNÉS NÉLKÜL FELÁLLITHATÓ!

HEYDER ÉS KILLIÁN

Puha fából, barna ésnyerev emáll vderrel. Ara csomagolva és bérmentve 58 kor. Kéreményfából 40 kor.

Barna vagy fekete bőrpostóval járnáva, porcelán vagy emáll vderrel. Ara csomagolva és bérmentve 70 kor. Párnázatlan és fodor nélkül csak 60 k.

hygen. légmentesen elzárható szobaklozettek, száraz klozettek, Bidet és betegasztalkák különlegességi gyára

WIEN XVI.,

Paletzgasse 22-24.

Árjegyzék és ismertető ingyen és bérmentve.

A vidéki sajtó faluja. A magyar társadalom pártatlan aldozatkeszseggel és hazafias buzgalommal segíti a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségét azon lelkes törekvéseben, hogy az orosz betörés által feldűit egyik kárpáti falut újjáépíthesse. Maga a Szövetség elnöksége és igazgatósága kezdte meg a gyűjtést a következő összegekkel: Vidéki Hirlapírók Orsz. Sövets. 500, Szávay Gyula elnök 100, dr. Brájjer Lajos alelnök 100, Lenkei Lajos alelnök 50, Sas Ede igazg. tag 50, Fenyves Ferenc igazg. tag 50, Tömörkény István alelnök 25, Palócz László titkár 25, Matzner Sámuel igazg. tag 25, Rábel László ig. tag 20, dr. Kovács József ig. tag 20, dr. Milkó Izidor ig. tag 15 és Móra Ferenc ig. tag 15 kor. Újabban hozzájárultak a gyűjtéshez: Reigner Jakab, a VHOSz ügyésze és neje 500, Gyöngyös város 100, a ZALA szerkesztőségének gyűjtése (Nagykanizsa) 80 és A FEHÉRTEMLOM és VIDÉKE gyűjtése 18 kor. Tekintélyes összeggel járult a nemes célhoz Nagyvárad közönsége a január 15-ikén rendezett hangverseny alkalmából. A hangversenyen egész sereg művész-szereplő társaságában közreműködtek Szávay Gyula, a VHOSz elnöke és Vészi Margit, a ki-

váló író. A nagyváradai szintársulat pedig Fehér Dzsó nagyváradai szerkesztőnek alkalmi darabját: «Háborús élet a szerkesztőségben és a fronton» adta elő nagy siker mellett. A művésztény 1504 kor. 82 fillért jövedelmezett a «Sajtózállás» céljaira és így a gyűjtés eddigi eredménye összesen 3197 korona 82 fillér. Legközelebb az ország nagyobb városaiban rendez a VHOSz hangversenyeket és a vidéki hirlapírók közreműködésével lankadatlan buzgalommal folytatja a gyűjtést.

□ SZINHÁZ ÉS ZENE. □

A forradalmi nász, dráma négy felvonásban. A forradalom véres fővárosa, Páris, a Commun előtti és utáni korszak, a barrikádharc, a petrolőrök gyújtogatása, a nyaktörők munkájának ideje, ez a szindarab akciójának kora. Sophus Michaelisnek a kiváló írónak rendkívüli sikerű történelmi színműve ez a darab, amely nálunk Budapesten a Magyar színházban is hetekig műsoron volt s azután még sokszor került színre időközönként. Ezt a fenséges drámát, amelyet szinpadon a szavak tökéjével kell izzóvá, bujtogatóvá tenni, a rendező grandiózus művészi érzékkel transzponálta filmre. Soha ennyi forróságot, izlést, drámai lüktetést. A darabot a Nordisk állította ki és a három főszereplő: Betty Nansen, Psylander Valdemár és Nicolai Johannsen. Az *Olympia* vezetősége a legközelebb hozza e filmet, amire már most felhívja a közönség figyelmét.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonosok:
Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

Kereskedelmi tanfolyamot vagy négy polgárit végzett, német nyelvben is jártas leány felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

A Sárosvármegyei Gazdák Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezete

üzletvezetőt

keres azonnali belépésre, az eperjesi fiókja részére. Óvadátkul 2000 korona teendő le. Magyar, német és tót nyelv bírása szükséges. Ajánlatok fenti címen Eperjesre küldendők. :: ::

Német kisasszony

szép német kiejtéssel, ajánlkozik előkelő úri házhoz mint házikisasszony, vagy nagyobb gyermekek mellé. Segédkezik iskolai feladatoknál, esetleg elemi iskolai oktatást is vállal. A legjobb évi bizonyítványokkal rendelkezik. Szíves ajánlatokat kér «**Sofort W.N. 3377.**» jelige alatt Haasenstein u. Vogler A.-G., Wien, I, Schulerstrasse 11. :: ::

HIRDESSÜNK AZ EPERJESI LAPOKBAN!

Ajtók és ablakok

nagy készlet, minden méretben kaphatók. • Elvállalok minden-
nemű asztalos-munkákat. ••

KALMÁR REZSŐNÉ,
Budapest, Falk Miksa-u. 15.

Árjegyzékek, üzleti számlák, levélpapírok, borítékok, értesítő- s intőlevelek, címkek, bárczák, üzleti könyvek, cégkártyák, levelezőlapok, csomagoló-papírok, reklámczédulák, falragaszok, árúkönyvek, pénzeslevélborítékok, váltóürlapok, zárszámadások, utalványok stb., cégnyomással, több színben is.

Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, rovatos üzleti könyvek • Ügyvédek részére mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények és szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb. Ezek előállításához legújabb betűanyag. Nagy klisé-készlet. Villamos- és benzinmotorerő-berendezés.

□ KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZET □

KÖSCH ÁRPÁD :: EPERJES

□ PAPIR- ÉS ÍRÓSZER-RAKTÁR □

Díszművek, hetilapok, folyóiratok, meghívók, műsorok, tánczrendek, étlapok, szinlapok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak részére szükséges nyomtatványok izléses és pontos előállítása több-
színű, valamint másolónyomással is.

Egyházi, tanügyi, közigazgatási s más hivatalos nyomtatványok raktára. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva. Háztartási könyvek. Költségvetések — készítenő nyomtatványokról — postafordultával. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk. • Előfizetések felvétele bármely hírlapra.

Mindent felülmúló művészi és irodalmi filmestély

lesz **URÁNIA**
az

legközelebbi attrakciója:

Lángész vagy örület

Dráma 5 felvonásban :: LOMBROSO
világhírű műve nyomán. :: :: :: ::

:: :: :: :: :: :: :: A főszerepet
Alfred Abel

a legnagyobb német színművész alakítja.

Az ország összes mozijait meg-
előzve mutatjuk be

február 12-ikén és 13-ikán
szombaton és vasárnap.

Jegy-előjegyzések csak a színház pénztáránál eszközölhetők.

A há-
roszokká
ad a szí-
mesgyéje
hanem,
csillagna
szívet, ar-
vásárolni
normativ
tekintve s
mét és sz-
vénája ez

Az éle-
tülment k-
életért eg-
nemzedék
hanem ál-
mát, szent
magát lá-
energia-m
véres-rong
való csod-
mető teszt
Igen, a
ágyú-tűz é

Rendkív-
ember volt

Erre mu-
levelei, ame-
zódását oly-
séggel tudt-
nemcsak ta-
majd sopra-
működésén-
az volt, hog-
ságát s vor-
dokkal ism-
hitt körébe-
a hivatalos

Életkört
lalkozás ut-
túlhalmozot
vissza bizo-
évig — a c-
miképen ge